

Sygn. akt *III AUa 883/14*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Wiesława Stachowiak

Sędziowie: SSA Dorota Goss-Kokot

SSA Ewa Cyran /spr./

Protokolant: insp.ds.biurowości Beata Tonak

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2015 r. w Poznaniu

sprawy **J. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie

z dnia 9 kwietnia 2014 r. sygn. akt III U 79/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I o tyle, że przyznaje wnioskodawcy wyrównanie emerytury od dnia 1 listopada 2010 r.;
2. w pozostałym zakresie apelację oddala;
3. nie obciąża wnioskodawcy kosztami zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Ewa Cyran /spr./	SSA Wiesława Stachowiak	SSA Dorota Goss-Kokot
----------------------	-------------------------	-----------------------

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 16.12.2013r. w związku z ujawnieniem okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia przyznał J. G. prawo do emerytury od dnia 1.08.2010r. tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek i dokonał wypłaty od dnia 01.12.2010r. – za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym wydano decyzję.

Sąd Okręgowy w Koninie wyrokiem z dnia 09.04.2014r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy J. G. prawo do wypłaty emerytury poczynając od dnia 01.08.2010r. , a w punkcie II stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i argumentacja:

J. G. (ur. (...)) na podstawie decyzji z dnia 07.04.2005r. nabył prawo do emerytury górniczej. W dniu 19.08.2010r. złożył wniosek o emeryturę, podając, że po przyznaniu emerytury górniczej nie pracował. Prawomocną decyzją z dnia 27.09.2010r. organ rentowy odmówił prawa do emerytury, podnosząc, że wnioskodawca spełnił warunki do wcześniejszego przejścia na emeryturę w szczególnych warunkach z art. 49 w związku z art.39 ustawy emerytalnej. Przyznanie emerytury górniczej, zdaniem ZUS wyklucza możliwość uzyskania emerytury na warunkach określonych w art. 184 ustawy emerytalnej. Uzasadnienie decyzji zawierało informację, że wnioskodawca może ubiegać się o emeryturę na nowych zasadach po ukończeniu 65 lat.

W dniu 12.11 2013r. wnioskodawca ponownie wniósł o przyznanie emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, informując, że ukończył wiek (...) lat i w czasie pobierania emerytury górniczej nigdzie nie pracował.

Mimo wniosku organ rentowy wszczął postępowanie wyjaśniające z urzędu. Decyzją z dnia 16.12 2013r. przyznał wnioskodawcy emeryturę na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej, w oparciu o art.114 ustawy poczynając od dnia 01.08.2010r. tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek i dokonał wypłaty tak ustalonego świadczenia od 01.12.2010r., tj. za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym wydano niniejszą decyzję. Wyrównanie emerytury naliczono od grudnia 2013r. za okres 3 lat wstecz od 01.12.2010r.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że przedmiotem sporu pozostawało to, czy wnioskodawca ma prawo do wyrównania wysokości emerytury przyznanej od 01.08.2010r. za okres od 01.08.2010r. do 30.11.2010r.

Sąd Okręgowy przywołał treść art.133 ust.1 ustawy z dnia 17.12 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zgodnie z którym, w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

1/ od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust.3;

2/ za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt.1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

Zgodnie z przytoczonymi przepisami wyrównanie świadczenia winno nastąpić od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu.

Sąd Okręgowy stwierdził, że w przedmiotowej sprawie bezsporne jest, że w decyzji z dnia 27.09.2010r. pozwany błędnie odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury poczynając od 01.08.2010r. i okres 3 lat wstecz winien być liczony od daty wniosku, ale z dnia 19.08.2010r.

Po złożeniu pierwszego wniosku o emeryturę organ rentowy miał podstawy do przyznania świadczenia i błąd popełnił już we wrześniu 2010r. Zatem, okres 3 lat należało liczyć od tej daty. Tym bardziej, że organ rentowy uznał złożony w sierpniu 2010r. wniosek i od tej daty przyznał wnioskodawcy emeryturę.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art.477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do wyrównania emerytury za dodatkowy żądany okres tj. za 3 lata od wniosku z dnia 19.08.2010r., czyli nabycia prawa do emerytury od 01.08.2010r. (pkt. I wyroku). W punkcie II orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za niewydanie w terminie decyzji zgodnej z prawem. (art. 118ust. 1 a ustawy emerytalnej).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy zarzucając naruszenie prawa materialnego – art. 133 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez przyznanie prawa

do wyrównania świadczenia za okres dłuższy niż 3 lata. Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania oraz zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

SĄD APELACYJNY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE :

Apelacja zawiera usprawiedliwione podstawy.

Stan faktyczny sprawy nie jest między stronami sporny.

Spór sprowadza się do interpretacji art. 133 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy prawo do wyrównania emerytury przysługuje wnioskodawcy od 1 grudnia 2010r., a więc za okres poprzedzający wydanie decyzji z dnia 16.12.2013r. przyznającej prawo do emerytury - jak uznał pozwany organ rentowy. Czy też ma prawo do wyrównania emerytury za okres od 01.08.2010r. do 30.11.2010r.

Zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 133 ust.1 powołanej ustawy w razie ponownego ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się poczynając od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Tylko w przypadku, gdy odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego świadczenia wypłaca się za okres 3 lat poprzedzających miesiąc zgłoszenia wniosku. Powołany przepis nie daje podstawy prawnej do przyznania podwyższonych świadczeń od daty powstania prawa do nich, jeżeli prawo powstało wcześniej niż trzy lata przed zgłoszeniem wniosku, nawet w przypadku jeżeli niezrealizowanie tego było następstwem błędu organu rentowego. Użyte w tym przepisie określenie błąd organu rentowego obejmuje sytuacje, w których organ rentowy miał podstawy do przyznania podwyższonego świadczenia lecz z przyczyn leżących po jego stronie tego nie uczynił.

W wyroku z dnia 19.02.2002r. sygn. II UKN 116/01 Sąd Najwyższy uznał, że przepis ten nie wyłącza ograniczenia czasu wypłaty świadczeń nawet w sytuacjach, gdy błąd organu rentowego jest wynikiem zawinienia jego pracownika. Określony w nim trzyletni okres nawiązuje do okresów przedawnienia roszczeń o świadczenia powtarzające (art. 118 KC) i roszczeń z tytułu czynów niedozwolonych (art. 442 § 1 KC), które to okresy są także trzyletnie.

Odnosząc powyższe rozważania do przedmiotowej sprawy, stwierdzić należy, iż stanowisko Sądu I instancji w zakresie dotyczącym przyznania wnioskodawcy prawa do wyrównania emerytury za okres wcześniejszy niż 3 lata, a więc od miesiąca od daty wniosku z dnia 19.08 2010r. nie znajduje podstaw w treści art. 133 ust.1 pkt.2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Przepis ten nie daje podstawy do przyznania podwyższonych świadczeń, jeżeli prawo to powstało wcześniej niż 3 lata przed zgłoszeniem wniosku. Jest to ustawowe ograniczenie wypłaty świadczeń.

Apelacja pozwanego jednak jest tylko częściowo uzasadniona.

Przypomnieć należy, iż organ rentowy prawomocną decyzją z dnia 27.09.2010r. (na wniosek z dnia 19.08.2010r.) odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury.

Wnioskodawca z ponownym wnioskiem o emeryturę wystąpił w dniu 12.11.2013r. Organ rentowy zignorował tą datę i ustalił prawo do wyrównania świadczenia za okres 3 lat poprzedzających wydanie z urzędu decyzji z dnia 16.12.2013r., a więc od 01.12.2010r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zasadne było przyznanie wyrównania z okres 3 lat poprzedzających datę złożenia przez wnioskodawcę wniosku o ponowne przyznanie prawa do emerytury z dnia 12.11.2013r., a więc od dnia 01.11.2010r. W tym kontekście na uwagę zasługuje wyrok SN z dnia 25.11.1998r. II UKN 322/98 (pub. OSNAPiUS 2000, Nr 1, poz. 35) stwierdzający, że nie jest „decyzją z urzędu” decyzja wydana wprawdzie z własnej inicjatywy organu rentowego, lecz stanowiąca rozstrzygnięcie wcześniej zgłoszonego wniosku, niezalatwionego wniosku strony.

Z tych powodów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 KPC zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I o tyle, że przyznał wnioskodawcy prawo do wyrównania emerytury, a w oparciu o art.385 KPC w pozostałym zakresie apelację jako nieuzasadnioną oddalił (pkt. II).

Sąd Apelacyjny uznał, że zgodnie z art. 102 kpc względy słuszności przemawiają za tym, aby nie obciążać wnioskodawcy kosztami zastępstwa procesowego przeciwnika.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że do niniejszego procesu doszło w następstwie okoliczności za które wyłączną odpowiedzialność ponosi pozwany.

SSA Ewa Cyran /spr./	SSA Wiesława Stachowiak	SSA Dorota Goss-Kokot
----------------------	-------------------------	-----------------------